

Струка (назив): Све струке са четири часа математике седмично				
Занимање (назив): Сва занимања са четири часа математике седмично				
Предмет (назив): МАТЕМАТИКА				
Опис (предмета): Општеобразовни предмет				
Модул (наслов): М07 – Тригонометријске функције				
Датум: 2021		Шифра:		Редни број: М 07/4
Сврха				
Ученици треба да прошире знања о тригонометријским функцијама, науче особине тригонометријских функција и њихових графика, савладају основне тригонометријске идентитете и трансформације.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Основно знање о тригонометрији правоуглог троугла и манипулација алгебарским изразима.				
Циљеви				
Овај модул има за циљ: - Усвојити основна знања о тригонометријским функцијама произвољног угла; - Усвојити и проширити знања о особинама тригонометријских функција; - Савладати тригонометријске идентитете и њихове посљедице; - Стећи тачност и самопоуздање у рјешавању тригонометријских једначина и неједначина; - Стећи тачност и прецизност приликом цртања графика тригонометријских функција; - Користити стечено знање у рјешавању задатака из других модула и других наставних предмета; - Развијање аналитичког и логичког приступа рјешавању проблема; - Развити навике за тачност, систематичност, упорност и прегледност.				
Теме				
1. Тригонометријска кружница и тригонометријске функције произвољног угла 2. Адиционе теореме и остале тригонометријске трансформације 3. Графици тригонометријских функција 4. Тригонометријске једначине и неједначине				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
Тригонометријска кружница и тригонометријске функције произвољног угла	- објашњава појам радијана и претвара углове из степена у радијане и обрнуто - дефинише и нацрта тригонометријску кружницу и означи основне углове у позитивном и негативном математичком смјеру - наброји, дефинише и на тригонометријској кружници означи тригонометријске функције - објасни и одреди вриједност тригонометријских функција негативног угла - дефинише и објасни парност и периодичност тригонометријских функција - познаје правила свођења тригонометријских функција на први квадрант	- одреди квадрант у којем се налази произвољан угао - одреди знак тригонометријске функције по квадрантима - одреди вриједност свих тригонометријских функција заданог угла ако је позната вриједност једне функције помоћу основних тригонометријских идентитета - рачуна вриједност тригонометријских функција произвољног угла примјеном особина периодичности, парности и свођења тригонометријских функција на први квадрант	- поставља и анализира једноставнији проблем, испланира његово рјешавање одабиром одговарајућих математичких појмова и поступака, ријеша га те протумачи и вреднује рјешење и поступак; - примијени математичке појмове и поступке у различитим контекстима; - изгради ново математичко знање рјешавањем проблема и моделирањем ситуација; конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева;	Поновити основна знања о тригонометријским функцијама оштрог угла у правоуглом троуглу, основним тригонометријским идентитетима и вриједностима тригонометријских функција карактеристичних углова. Уопштити појам угла, а потом увести радијанску мјеру угла. Ученици треба да овладају техником претварања углова заданих у радијанима у степене и обрнуто, мада у пракси треба равномјерно користити углове изражене у обје мјере. Познавање тригонометријске кружнице и положаја карактеристичних углова на кружници. Треба да се увјежба до нивоа рутине. Инсистирати да се приликом свођења на први квадрант ученици користе тригонометријском кружницом и особинама тригонометријских функција, умјесто да меморишу формуле. Ученицима показати како да израчунају вриједност тригонометријских функција углова у радијанима и степенима помоћу калкулатора.

Адиционе теореме и остале тригонометријске трансформације	- препознаје адиционе тереме и разумије њихову употребу - препознаје формуле за израчунавање тригонометријских функција двоструког и половичног угла и разумије њихову употребу - препознаје формуле трансформација збира и разлике тригонометријских функција у производ и обрнуто и разумије њихову употребу - увиђа односе између тригонометријских функција и њихових особина	- израчуна вриједност синуса, косинуса, тангенса и котангенса збира или разлике без употребе калкулатора - примјеном формула трансформација двоструког и половичног угла и трансформација збира и разлике у производ рачуна вриједност тригонометријских израза - користи разне технике за трансформацију тригонометријских израза	- планира вријеме за учење и организује процес учења и управља њим; - развија идеје, истраживачки дух и навике да слуша друге и аргументује свој став/мишљење; - користи информационе технологије за чување, презентацију и обраду података. - презентује и интерпретира рјешења у контексту датог проблема;	Ученици треба да овладају техникама трансформација тригонометријских израза. Примјере бирати према сложености, од најочигледнијих примјена формула трансформација према сложенијим и захтјевнијим задацима. Не захтјевати од ученика репродукцију свих формула (предложити израду панона или портофолиа са формулама).
Графици тригонометријских функција	- познаје, наводи и објашњава особине свих тригонометријских функција (домен, кодомен, нуле, знак, монотоност, ограниченост, парност, асимптоте) - црта графике елементарних тригонометријских функција $y = \sin x$, $y = \cos x$, $y = \tan x$ и $y = \cot x$ - дефинише и објашњава појмове амплитуда, фреквенција и фазни помак	- влада техникама цртања графика елементарних тригонометријских функција и сложенијих функција које из њих настају - наводи особине тригонометријских функција, одређује њихов период - препознаје и налази примјену тригонометријских функција у примјерима		За обраду ове наставне теме у што већој мјери користити апликативне математичке програме. Ученици треба да савладају особине и науче да цртају графике елементарних тригонометријских функција. До графика функције $y = A \sin(Bx + C)$ треба доћи постепено, илуструјући промјене које настају на функцијама $y = A \sin x$, $y = \sin Bx$ и $y = \sin(Bx + C)$. Споменути примјене тригонометријских функција у анализи простирања таласа,

	- црта график функције $y = A \sin(Bx + C)$ и наводи њене особине	из праксе		описивању хармонијских осцилација као периодичног кретања, представљања наизмјеничне струје, ...
Тригонометријске једначине и неједначине	- ријеши основне типове тригонометријских једначина $\sin x = m$, $\cos x = m$, $\operatorname{tg} x = m$, $\operatorname{ctg} x = m$ - ријеши тригонометријске једначине које се свode на квадратне - рјешава разне типове тригонометријских једначина које користе тригонометријске трансформације - ријеши основне типове тригонометријских неједначина.	- влада техникама рјешавања једноставнијих тригонометријских једначина и неједначина - влада техникама рјешавања разних врста тригонометријских једначина - одређује рјешења тригонометријских једначина на основном периоду и уопште		Основне типове тригонометријских једначина рјешавати помоћу особина тригонометријских функција и тригонометријске кружнице. Постепено уводити разне типове тригонометријских једначина: оне које се свode на квадратне, хомогене једначине, једначине које захтјевају тригонометријске трансформације, итд. Код обраде тргонометријских неједначина свести се на основне типове неједначина и употребу тригонометријске кружнице на одређивање рјешења.

Интеграција

1. Физика, информатика, електротехника
2. Стручни предмети
3. Практична настава

Извори

1. Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске;
2. Друга стручна и теоријска литература;

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе математике. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.